

PRIENŲ JUSTINO MARCINKEVIČIAUS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2021 m. sausio 26 d. Nr. IS-(2.4.)-1

1. Trumpa informacija apie įstaigą

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka (toliau – biblioteka) yra biudžetinė įstaiga, veikianti informacijos sklaidos, kultūros, mokslo ir švietimo srityse ir vykdanči bibliotekų veiklą. Biblioteka įsteigta 1937 m., 2011 m. Prienų rajono savivaldybės tarybos sprendimu jai suteiktas kraštiečio poeto Justino Marcinkevičiaus vardas.

Biblioteka savo veiklą vykdo vadovaudamasi Prienų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T3-218 patvirtintais nuostatais bei kitais jos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.

Bibliotekos veiklos sritis – dokumentų kaupimas, tvarkymas, sisteminimas, saugojimas, skaitmeninimas, panauda ir viešinimas, bibliografavimas, kultūrinių ir edukacinių programų organizavimas ir kultūros plėtra, galimybės naudotis viešaisiais informacijos šaltiniais, nepaisant informacijos pateikimo būdo, formos ir laikmenos, neatsižvelgiant į autorių ar užfiksuotų žinių politinę ar ideologinę orientaciją, užtikrinimas, fizinių ir juridinių asmenų lygių teisių naudotis teisės aktų nustatyta tvarka teikiamomis nemokamomis visuomenės švietimui, sociokultūrinei edukacijai, moksliniams tyrimams bei asmenybės ugdymui reikalingomis paslaugomis ir informacija užtikrinimas.

Bibliotekos misija – teikti krašto bendruomenei modernias informacijos, švietimo ir kultūros sklaidos paslaugas, užtikrinti vartotojų poreikius atitinkančią prieigą prie bibliotekoje ir už jos ribų sukauptų informacijos, žinių ir kultūros išteklių.

1.1. Prienų rajono savivaldybės strateginio plėtros plano priemonių įgyvendinimas

Biblioteka, siekdama nuostatuose apibrėžtų ilgalaikių tikslų bei vykdydama jai priskirtas funkcijas, veiklą organizuoja vadovaudamasi Prienų rajono savivaldybės plėtros iki 2028 metų strateginiame plane, patvirtintame Prienų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. T3-1, kultūros plėtrai regione skatinti numatytais prioritetais, šiems prioritetams įgyvendinti keliamais tikslais ir uždaviniais.

1 PRIORITETAS. PATRAUKLIOS VERSLUI IR TURIZMUI APLINKOS GERINIMAS.

1.2. tikslas. Skatinti turizmo plėtrą Prienų rajone.

1.2.4. uždavinys. Konkurencingų turizmo produktų ir paslaugų kūrimas vystant viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimą.

Biblioteka savo veikla prisidėjo prie krašto identiteto kūrimo ir viešinimo, kultūrinio turizmo skatinimo, šiuolaikinėmis technologijomis pagrįstais sprendimais užtikrino prieigą prie kokybiškos, aktualios, kultūrinę, istorinę, išliekamąją vertę turinčios informacijos apie Prienų kraštą, skatino vietinę ir tarptautinę bendruomenę domėtis Prienų kraštu bei saugoti ir skleisti jo istorinę atmintį. 2020 m., įgyvendinus tęstinį projektą „Išmanusis kelias „200 km prieniškių pėdomis“ (II), nauja kraštotyrinė informacinė medžiaga papildytas bibliotekos sukurtas virtualus

gidas https://www.prienubiblioteka.lt/prienu_krastas/, parengtas, pristatytas visuomenei ir paskelbtas šiame gide bei Prienų rajono savivaldybės puslapyje naujas skaitmeninis išteklius – turizmo informacijos produktas – kultūrinio turizmo maršrutas „Justino Marcinkevičiaus keliu“ <http://www.prienai.lt/go.php/lit/Kulturinio-turizmo-maršrutas-justino-marcinkeviciaus-keliu> (plačiau – 3. Papildomų finansinių išteklių pritraukimas).

2 PRIORITETAS. IŠSILAVINUSIOS, SVEIKOS IR PAŽANGIOS BENDRUOMENĖS PLĖTRA

2.1. tikslas. Skatinti informacinės visuomenės plėtrą rajone.

2.1.1. uždavinys. Skatinti informacinės infrastruktūros naudojimą.

Bibliotekoje ir visuose jos struktūriniuose teritoriniuose padaliniuose veikiančiuose viešos interneto prieigos taškuose (toliau – VIPT) lankytojai nuo 2010 m. gali nemokamai naudotis internetu. 2019 m. vartotojams buvo skirtos 102 kompiuterizuotos darbo vietos, 2020 m., įrengus 5 naujas kompiuterizuotas darbo vietas, prijungtas prie interneto, viešos interneto prieigos kompiuterizuotų darbo vietų skaičius vartotojams išaugo iki 107. Visuose skyriuose ir padaliniuose veikė belaidis internetas, kuriuo lankytojai noriai naudojosi. Tai užtikrino elektroninių paslaugų prieinamumą visoje savivaldybės teritorijoje gyvenantiems žmonėms.

Įdiegta vartotojų registracijos ir statistikos sistema (toliau – VRSS) fiksuoja interneto panaudą viešose interneto prieigose. Unikalių viešosios interneto prieigos vartotojų skaičius kasmet auga: 2018 m. jų buvo 7041, 2019 m. – 7299, 2020 m. – 7608. Naujų VIPT vartotojų skaičiaus didėjimą lėmė pagal projektą „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ vykdomi skaitmeninio raštingumo mokymai. Mokymų dalyviai tapo naujais bibliotekos VIPT vartotojais. Viešosios interneto prieigos seansų skaičius 2020 m. – 15383 (2019 m. – 13643). Teigiamą seansų skaičiaus pokytį lėmė 2020 m. apskaitomi belaidžio interneto vartotojai, kurie anksčiau nebuvo apskaitomi.

Bibliotekos elektroninių paslaugų prieinamumą užtikrino ir bibliotekos svetainės internete teikiamos galimybės: svetainė pritaikyta neįgaliesiems vartotojams ir mobiliesiems įrenginiams (telefonams ir planšetiniams kompiuteriams), todėl elektroninėmis paslaugomis galėjo naudotis visi vartotojai, neatsižvelgiant į jų geografinę nuotolį.

2020 m. vartotojai bibliotekos interneto svetainėje apsilankė 1477 kartus, t. y. 506 kartais daugiau nei pernai. Žymiai išaugo ne tik virtualių apsilankymų skaičius, bet ir svetainės lankytojų skaičius – 1284 (2019 m. – 888, 2018 m. – 1189). Puslapio peržiūrų skaičius taip turi teigiamą pokytį – 2264 (2019 m. – 1489, 2018 m. – 2190) – t. y. 2020 m. 775 peržiūromis daugiau nei 2019 m. Gerokai didesnę interneto svetainės virtualių apsilankymų skaičių 2020 m. lėmė gyventojų fizinį apsilankymų bibliotekoje ribojimas.

Be viešos interneto prieigos biblioteka teikė ir kitas elektronines paslaugas: paieška elektroniniame kataloge, tiesioginės renginių transliacijos, paslauga „Klausk bibliotekininko“, informavimas socialiniuose tinkluose.

2.1.2. uždavinys. Diegti ir modernizuoti informacines technologijas gerinant viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą.

Biblioteka dalyvauja Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos (toliau – LNB) įgyvendinamame projekte „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“ (2018 m.–2021 m.), kurio tikslas – inovatyvios bibliotekos ir išmanūs vartotojai. 2018 m. biblioteką pasiekė 3D spausdintuvas, Lego konstruktoriai, asmens tapatybių kortelių skaitytuvai, mikrokompiuterių ir programavimo rinkinys. 2019 m. gauti ir įdiegti programavimo / robotikos, inžinerinis ir kūrybinis paketai, skirti viešųjų interneto prieigų plėtrai pagal VIPT atnaujinimo projektą. Programavimo paketą sudaro kompiuteris, planšetės, konstruktoriai, mikrokompiuteriai, mikrokontrolerių rinkinys, mikrokompiuteriukai, dronai; inžinerinį paketą – 3D spausdintuvas, kompiuteris, konstruktoriai;

kūrybinį – kompiuteris, negatyvų ir nuotraukų skaitmeninimo skeneris, spausdintuvas, Logitech ir Samsung kameros, grafinė planšetė. 2019–2020 m. atnaujinta Interneto skaityklos, Vaikų literatūros skyriaus, Ašmintos, Balbieriškio, Išlaužo, Jiezno, Kašonių, Kunigiškių, Naujosios Ūtos, Mozūriškių, Pakuonio, Stakliškių, Strielčių, Šilavoto, Vėžionių bibliotekų VIPT kompiuterinė programinė įranga bei šių padalinių bevielio tinklo maršrutizatoriai.

2020 m. bibliotekoje įdiegta Aklųjų ir silpnaregių paketo techninė įranga, kurią sudaro BRUNO skaitymo įrenginys – skeneris, įgarsinantis nuskenuotą tekstą; Brailio rašto spausdintuvas (kartu su įlaminavimo įrenginiu ir puslapių susegėju). Viešosios interneto prieigos kompiuteryje akliems ir silpnaregiams įdiegta JAWS kompiuterinė programa, įgarsinanti vartotojo kompiuteriu atliekamus veiksmus. Gauta įranga suteikė galimybę visapusiškai tenkinti aklųjų ir silpnaregių bibliotekos lankytojų informacinius, švietimo ir kultūrinius poreikius, užtikrino šiai visuomenės grupei sąlygas visavertiškai naudotis tiek informacijos paieška, tiek skaityti knygas, spaudą ar kitus leidinius.

2.5. tikslas. Sudaryti sąlygas žmogaus kūrybinei raiškai ir visapusiškai asmenybės raidai, plėtoti kultūrinės veiklos pasirinkimo galimybes vietos gyventojams bei atvykstantiems svečiams ir turistams.

2.5.1 uždavinys. Plėtoti esamą kultūros sektoriaus situaciją ir sudaryti sąlygas naujoms kultūrinių veiklų iniciatyvoms reikštis.

Bibliotekoje ir jos padaliniuose 2020 m. įvyko 440 kultūros sklaidos, skaitymo skatinimo, edukacinių renginių įvairaus amžiaus ir poreikių bei skirtingų bendruomenės socialinių grupių nariams. Renginiuose apsilankė 7027 lankytojai, iš jų – 2576 vaikai (*plačiau – 1.2. Įstaigos metinio veiklos plano įgyvendinimas*).

2020 m. biblioteka įgyvendino kultūrinės ir socialinės atskirties mažinimo projektą „Atgaiva sielai“, kurio metu profesionalaus meno renginiai buvo organizuojami Prienų ir Kaišiadorių rajonų Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuose gydomiems bei globos namuose gyvenantiems senyvo amžiaus, vienišiams, neįgaliams, socialinę atskirtį patiriantiems žmonėms. Tai – nauja iniciatyva, užtikrinant kultūros paslaugų prieinamumą pažeidžiamiausiai bendruomenės grupei – žmonėms, dėl savo sveikatos būklės negalintiems gauti kultūros paslaugų kultūros įstaigose. Projekto metu įvyko 17 kultūrinių renginių, juose dalyvavo 53 slaugos ir palaikomojo gydymo skyrių pacientai, 83 senelių globos namų gyventojai (*plačiau – 3. Papildomų finansinių išteklių pritraukimas*).

2.5.2 uždavinys. Gerinti kultūros paslaugų kokybę, atitinkančią gyventojų poreikius.

Viena iš sąlygų gerinti kultūros paslaugų kokybę, didinti bibliotekų lankomumą bei naudojimąsi kultūrinėmis, informacinėmis, edukacinėmis paslaugomis – šiuolaikiška, patraukli bibliotekų fizinė aplinka, moderni įranga. Prienų rajone šiuo metu atnaujinta 59 proc. bibliotekų: Viešoji biblioteka Prienuose (pastatas renovuotas 2012 m.) ir 10 struktūrinių teritorinių padalinių – Ašmintos, Šilavoto, Veiverių, Užuguosčio, Jiestrakio, Skriaudžių, Strielčių, Vyšniūnų, Pakuonio, Jiezno bibliotekų – patalpos.

1.2. Įstaigos metinio veiklos plano įgyvendinimas

Biblioteka, vykdydama savo misiją teikti krašto bendruomenei modernias informacijos, švietimo ir kultūros sklaidos paslaugas, užtikrinti vartotojų poreikius atitinkančią prieigą prie bibliotekoje ir už jos ribų sukauptų informacijos, žinių ir kultūros išteklių, 2020 m. siekė ugdyti kultūrinį, informacinį bei skaitmeninį aptarnaujamoms bendruomenės raštingumą, užtikrinant skirtingų socialinių, amžiaus ir kitų bendruomenės grupių poreikius atitinkančių paslaugų plėtrą, įvairovę, prieinamumą bei modernizavimą. Tai – tęstinis, į ilgalaikę perspektyvą orientuotas tikslas keisti bendruomenės kultūros ir informacijos išteklių, paslaugų ir produktų vartojimo įpročius bei užtikrinti pakankamą bendruomenės kultūrinį ir skaitmeninį raštingumą.

Šiam tikslui įgyvendinti buvo numatyti uždaviniai: 1) vykdyti bibliotekoje kultūros sklaidos, skaitymo skatinimo, edukacines veiklas įvairaus amžiaus bei įvairių socialinių grupių

bibliotekos paslaugų vartotojams, užtikrinti šių paslaugų prieinamumą ir pasiekiamumą; 2) kurti naujas bei plėtoti jau esamas IRT paslaugas bibliotekoje ir visuose jos padaliniuose bei didinti naudojimąsi šiomis paslaugomis; 3) ugdyti skaitmeninį aptarnaujamos bendruomenės raštingumą; 4) sudaryti sąlygas bibliotekininkams ugdyti(s) bendrąsias ir dalykines kompetencijas, skatinanti bibliotekininkų savišvietą, dalijimąsi sėkmės istorijomis; 5) didinanti bibliotekos paslaugų žinomumą; 6) dalyvauti Kultūros tarybos, Kultūros ministerijos ir kitų institucijų skelbiamuose projektų konkursuose įvairių programų finansavimui gauti.

1.2.1. Kultūros sklaidos, skaitymo skatinimo, edukacinės veiklos įvairaus amžiaus bei įvairių socialinių grupių bibliotekos paslaugų vartotojams, šių paslaugų prieinamumas ir pasiekiamumas.

Biblioteka 2020 m. įvairiomis formomis ir priemonėmis minėjo svarbias Lietuvai ir Prienų kraštui datas, organizavo renginius, rengė spaudinių, fotografijų parodas, minėjo žymių krašto žmonių jubiliejus, dalyvavo įvairiose akcijose. Suorganizuota 692 renginiai: 252 parodos, 174 knygų pristatymai, susitikimai, valstybinių, kalendorinių švenčių minėjimai ir kiti renginiai įvairių kultūrinių poreikių bibliotekų lankytojams, 24 renginiai neįgaliesiems ir ligoniams, 7 renginiai socialinės rizikos šeimų vaikams, 2 – socialinės rizikos šeimoms, 128 edukaciniai renginiai vaikams, 105 – suaugusiems. Renginiuose dalyvavo 9434 lankytojai, iš jų – 2576 vaikai.

2020 m. reikšmingiausi renginiai buvo skirti poeto Justino Marcinkevičiaus 90-mečio jubiliejui paminėti. Kovo 5 d. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos reginyje „Tautos balsą prisimenant“ buvo pristatyta kilnojamoji paroda „Justinas Marcinkevičius. Nuo ištakų iki šiandienos“. Kovo 10 d. bibliotekoje buvo organizuojamas renginių ciklas „Diena su Justinu“. Poeto memorialiniame kambaryje vyko filmo „Prie rugių ir prie ugnies“ peržiūra, kultūrinio-pažintinio maršruto „Justino Marcinkevičiaus keliu“ pristatymas, garso įrašų (poeto Justino Marcinkevičiaus skaitomų eilėraščių, dainų pagal jo tekstus) klausymai. Buvo parengta publikacijų apie Justiną Marcinkevičių Prienų rajono laikraščiuose paroda „Prienų rajono laikraščiuose“ ir dvi teminės poeto Justino Marcinkevičiaus asmeninėje bibliotekoje saugomų dokumentų parodos: asmeninių knygų su dedikacijomis paroda „Dedikacija“ ir kūrybos vertimų į užsienio kalbas paroda „Justino Marcinkevičiaus kūrybos vertimai“. Renginio „Diena su Justinu“ dalyviai aplankė Justino Marcinkevičiaus kapą Antakalnio kapinėse ir Lietuvos mokslų akademijoje surengtoje konferencijoje klausėsi akademikų Viktorijos Daujotytės, Vytauto Martinkaus, prof. Jūratės Sprindytės pranešimų, analizuojančių poeto asmenybės ir kūrybos kelius.

Poeto Justino Marcinkevičiaus 90-mečiui skirti renginiai vyko ir bibliotekos padaliniuose. Ašmintos ir Išlaužo bibliotekos Lietuvos nepriklausomybės 30-čiui ir Poeto 90-mečiui paminėti surengė šventes „Koks gražus tavo veidas, gimtine“ (Just. Marcinkevičius) ir „Tebūna mūs polėkiai kilnūs“ (Just. Marcinkevičius), Pakuonio ir Užuguosčio bibliotekos – temines popietes „Vienintelė žemė“ (Just. Marcinkevičius), „Akis įsmeigę, rankas ištiesę, eina ir eina žmonės į tiesą“ (Just. Marcinkevičius), Vaikų literatūros skyrius – edukacinį užsiėmimą „Justinas Marcinkevičius vaikams. Grybų karas“, Stakliškių biblioteka – literatūros valandėlę „Ei, tai vija pinavija...“. Visuose padaliniuose buvo parengtos teminės literatūros, spaudinių, kraštotyros dokumentų parodos.

Biblioteka surengė knygų „Baltbieriškio parapijai ir bažnyčiai 500 metų“ (Česlovas Iškauskas, Algis Marcinkevičius, Vitas Rymantas Sidaravičius), „Šventasis karas“ (Vytautas Voveris), „Kasdien vis labiau“ (Kamilė Birgė) sutiktuves. Veiverių bibliotekos skaitytojams buvo pristatyta knyga „Dumčiai: kilmė, giminystės ryšiai, veikla“. Jiestrakio bibliotekoje viešėjo kraštiečių rašytoja Aldona Ruseckaite, 2020 m. šventusi 70 metų jubiliejų. Aktorius Giedrius Savickas, kraštiečiai žurnalistai Ona Nasevičienė ir Vytautas Nasevičius susitiko su Kašonių bibliotekos skaitytojais. Tartupio bibliotekoje vyko susitikimas su žolininke biologe Monika Smilgyte. Mažieji bibliotekos skaitytojai literatūriniame-muzikiniame renginyje „Kai nesirašo“ linksmiai bendravo su knygų vaikams autoriais Justinu Žilinsku bei Tomu Dirgėla.

Bibliotekose taip pat vyko įvairūs teminiai renginiai, skirti valstybinėms ir kalendorinėms šventėms, Nacionalinei Lietuvos bibliotekų savaitei, Šiaurės šalių literatūros savaitei, Lietuvių

kalbos dienoms, literatūrinės popietės, garsiniai skaitymai, konkursai, akcijos. Bibliotekos ir jos padalinių skaitytojai dalyvavo Metų knygos rinkimuose, akcijoje „Vasara su knyga“. Vasaros skaitymo iššūkį 2020 m. priėmė 294 skaitytojai, visas užduotis įveikė 166 akcijos dalyviai, kurie perskaitė 1177 knygas. Stakliškių bibliotekos skaitytoja Genovaitė Potelienė buvo apdovanota leidyklos „Balos lankos“ įsteigtu prizu, o visi kiti skaitytojai, įveikę visas 5 užduotis, apdovanoti diplomais ir atminimo dovanėlėmis. Metų knygos rinkimuose 2020 dalyvaujančių knygų pristatymai ir parodos vyko visuose bibliotekos padaliniuose, buvo pristatomi skaitytojams geriausi praeitais metais išleisti lietuvių literatūros kūriniai vaikų, paauglių ir suaugusiųjų knygų kategorijose.

Kaip ir kasmet, aktyvi buvo bibliotekos edukacinė veikla – įvyko 128 edukaciniai renginiai vaikams, 105 – suaugusiems lankytojams. Vaikų literatūros skyrius pakvietė vaikus į edukacinius užsiėmimus „Neužmirštuolės žiemą“ (skirtas Laisvės gynėjų dienai paminėti), „Aš tikrai myliu Lietuvą“ (skirtas Vasario 16-ajai paminėti), „Piešiu draugą“. Jiezo bibliotekoje vyko edukacinis renginys vaikams „Apuoko pamokėlės“, Pieštuvėnų bibliotekoje – edukaciniai rytmetėliai „Paukščiais pildosi padangė“, „Spalvota Gegužė“, „Miela ant Mamytės kelių“, Kašonių bibliotekoje – keramikos pamokos, edukacinis užsiėmimas „Pažink savo gyvenvietę“, mokomosios ekskursijos, žygiai. Balbieriškio biblioteka vedė edukacinį užsiėmimą pagrindinės mokyklos mokiniams „Žiema, atsibodai“. Mozūriškių bibliotekoje vaikai dalyvavo „Apuoko pamokėlėje“, užsiėmimuose „Mano duomenys internete“, „Laisvės vėjo vedami“, „Skirtukas knygai“. Veiverių biblioteka organizavo edukacinius užsiėmimus „Sveika mityba“, „Olimpiniai žiedai“ Sporto ir atradimų stovyklos dalyviams.

Informacijos skyriaus Robotikos erdvėje 2020 m. organizuotas 51 edukacinis užsiėmimas. Robotikos užsiėmimuose su LEGO WeDo 2.0, LEGO EV3 Mindstorms, „Fishertechnik“ konstruktoriais, grafine planšete dalyvavo 349 vaikai. Populiariausi ir smagiausi, kaip ir praeitais metais, buvo užsiėmimai su LEGO EV3 Mindstorms konstruktoriais. Sausio–vasario mėnesį Robotikos erdvėje veikė fotografijų paroda „Aš kūrėjas“. Vasario 12–13 dienomis vyko akcijos „Saugesnio interneto savaitė“ renginiai vaikams „Mano duomenys internete“, „Ar esi saugus internete?“.

Suaugusieji bibliotekos lankytojai dalyvavo edukaciniame užsiėmime „Rudens lygės“ (Užguosčio biblioteka), „Lietuvos Raganos lobynai“ (Veiverių biblioteka), „Justinas Marcinkevičiaus. Nuo ištakų iki šiandienos“, „Spalvoto smėlio mandala“, psichologinėse paskaitose-mokymuose „Psychosocialinės rizikos darbe“, dirbtuvėse PATS SAU „Rankdarbiai namisėdoms“, tiesiogiai transliuotose iš LNB (Viešojo biblioteka). Gyventojai taip pat dalyvavo skaitmeninio raštingumo edukaciniuose renginiuose bibliotekoje ir padaliniuose (*plačiau – 1.2.3. Skaitmeninio aptarnaujamos bendruomenės raštingumo ugdymas*).

Biblioteka 2020 m. siekė užtikrinti teikiamų paslaugų prieinamumą įvairių socialinių ir amžiaus grupių vartotojams, kultūros paslaugos teikė Prienų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro Vaikų dienos centro „Pienės pūkas“ vaikams, VŠĮ „Prienų ligoninė“, VŠĮ Jiezo, Veiverių, Balbieriškio PSPC Slaugos ir palaikomojo gydymo skyrių pacientams, VŠĮ „Šilavoto globos namai“, VŠĮ „Gintkosta“ ir VŠĮ Rumšiškių senelių globos namų „Auksinis amžius“ gyventojams (*plačiau – 3. Papildomų finansinių išteklių pritraukimas*). Kartu su Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Prienų rajono filialo nariais surengė Baltosios lazdelės dienas skirtą popietę, kurios metu vyko skaitymai Brailio raštu. Renginio dalyviai susirinkusiems pademonstravo, kaip yra spausdinama Brailio mašinėlė, dalinosi kitais potyriais, kuriuos išgyvena įvairių negalių turintys žmonės.

Siekiant užtikrinti kultūros paslaugų prieinamumą ir pasiekiamumą socialinę ir kultūrinę atskirtį patiriantiems aptarnaujamos bendruomenės nariams, organizuoti 33 renginiai: socialinės rizikos šeimų vaikams – 7 renginiai (54 dalyviai), socialinės rizikos šeimoms – 2 renginiai (24 dalyviai), neįgaliesiems ir ligoniams – 24 renginiai (5244 dalyviai). Knygų skolinimo į namus paslaugą senyvo amžiaus ir neįgaliesiems žmonėms padėjo teikti 166 knygnešiai. 2020 m

knygnešiai 279 į biblioteką negalintiems ateiti aptarnaujamos bendruomenės nariams į namus nunešė 10385 egz. knygų.

Dėl šalyje paskelbto karantino ir ribojimų kultūrinių renginių organizavimui dalis renginių 2020 m. persikėlė į virtualią erdvę. Skaitmeninio raštingumo mokymai vyko ne tik tiesioginiu, bet ir nuotoliniu būdu. Mokymai pažengusiems (po 6 val.) buvo organizuoti Microsoft Teams platformoje birželio, liepos, lapkričio ir gruodžio mėnesiais. Nuotoliniu būdu apmokytos 8 grupės žmonių. Prisijungusių dalyvių skaičius mokymuose – 79. Aktualiausios mokymų temos – „Viešosios paslaugos internetu kiekvienam“ ir „Sumaniau apsipirkime ir atsiskaitykime internetu“. Nuotoliniu būdu Zoom platformoje vyko Prienų rajono mokinių Justino Marcinkevičiaus poezijos vertimų skaitymų konkursas „Persodintas į kitą kalbą, nenuvysta poezijos žiedas“. Renginio metu bibliotekos metodininkė Dalia Bredelienė pristatė Poeto Justino Marcinkevičiaus asmeninėje bibliotekoje saugomus poeto kūrybos vertimus į užsienio kalbas. Renginį organizavo Prienų rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius, Prienų švietimo pagalbos tarnyba, Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka, Prienų rajono savivaldybės užsienio kalbų mokytojų metodiniai būreliai.

Informacijos skyrius 2020 m. virtualioje erdvėje surengė 12 renginių (3 parodas, 8 mokymus, 1 skaitymų konkursą). Virtualios parodos „Ir saulės spinduliu rašyk / Stogastulpyje meilės žodį“ (Anarsija Adamonienė)(skirta Tautodailės metams), „Nuo mūsų verksmo verias marių sietuva“ (A. Miškinis) (skirta Gedulo ir vilties dienai), „Aplinkos filosofas“ (Gintautui Dabrišiui – 70). peržiūrėtos 496 kartus.

Virtualioje erdvėje renginius organizavo ir bibliotekos padaliniai. Strielčių biblioteka parengė virtualią knygų parodą „Knygų kalėdos Strielčių bibliotekoje“, organizavo nuotolinį konkursą „Skaityme kartu su savo vaikais“. Virtualias parodas rengė Balbieriškio, Jiezno, Išlaužo, Pakuonio bibliotekos. 2020 m. bibliotekos socialinio tinklo Facebook paskyroje buvo paskelbtos 4 virtualios knygų pristatymų rubrikos, 3 renginių tiesioginiai vaizdo įrašai.

2020 m. organizuoti 29 virtualūs renginiai, iš jų – 17 virtualių parodų. Virtualių apsilankymų (dalyvių) skaičius – 3014, pasiekta auditorija – 10491.

2020 m. bendras virtualių apsilankymų (apsilankymų skaičius svetainėje, sukurtų vaizdo įrašų peržiūrų skaičius Facebook, prisijungusių dalyvių skaičius virtualiuose renginiuose) elektroninėje erdvėje skaičiaus rodiklis apskaitomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2020 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. ĮV-767 patvirtintu „Naudojimosi bibliotekos elektroniniais ištekliais ir paslaugomis apskaitos tvarkos aprašu“ ir 2020-11-24 Lietuvos bibliotekų tarybos nutarimu į Nacionalinės bibliotekų statistikos rodiklį „Virtualių apsilankymų skaičius“ įtraukti virtualių apsilankymų skaičių kultūriniuose renginiuose, mokymuose ir edukacijose.

1.2.2. Naujų IRT paslaugų kūrimas bei esamų plėtojimas bibliotekoje ir visuose jos padaliniuose bei naudojimasis šiomis paslaugomis.

2020 m. sukurta antroji virtualaus gido „Išmanusis kelias „200 km prieniškių pėdomis“ dalis, papildyta naujais kultūros, architektūros, gamtos paveldo, lankytinų vietų objektais bei nauju kultūrinio turizmo maršrutu – „Justino Marcinkevičiaus keliu“. Virtualus gidas pritaikytas stebėjimui 3D technologijomis – virtualios realybės akiniais.

Bibliotekoje įdiegta Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema (toliau – LIBIS) užtikrina sklandų bibliotekos duomenų bazės eksportavimą ir bibliotekos darbuotojų ir klientų prieigą prie katalogų. LIBIS Dokumentų komplektavimo ir katalogavimo posistemė 2020 m. veikė visuose skyriuose ir padaliniuose, Vartotojų aptarnavimo posistemė – Viešojoje bibliotekoje ir Balbieriškio, Jiezno, Stakliškių, Veiverių, Pakuonio, Ašmintos, Išlaužo, Naujosios Ūtos teritoriniuose stuktūriniuose padaliniuose. Bibliotekos elektroniniame kataloge – 4438 bibliografiniai įrašai (toliau – BĮ). 2020 m. parengta 2151 BĮ (2019 m. – 2120, 2018 m. – 2212). Į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką (toliau – NBDB) išsiųsta 2151 BĮ, sukurtų iš rajoninių laikraščių „Gyvenimas“ ir „Naujasis Gėlupis“.

2020 m. vartotojai aktyviau naudojos elektroninėmis paslaugomis: dokumentų paieška LIBIS elektroniniame kataloge, leidinių užsakymu ir rezervavimu, leidinio išduoties termino

pratęsimu. Nuotoliniu būdu vartotojai užsisakė ir rezervavo, o vėliau pasiėmė 1120 knygų. Lyginant su 2019 m., 889 knygomis daugiau. Per savitarnos įrenginį 2020 m. buvo grąžinta 820 spaudinių. Lyginant su 2019 m., 365 spaudiniais daugiau. Skaitytojai patenkinti knygų užsakymo/rezervavimo paslauga ir galimybe grąžinti spaudinį bekontakčiu būdu.

Bibliotekos vartotojai 2020 m. naudojo šiomis duomenų bazėmis: INFOLEX (teisinės informacijos paieškos sistema, kurioje pateikiami teisės aktai ir teismų praktika), EBSCO Publishing (elektronine visatekste serijinių ir kitų leidinių straipsnių duomenų base), NAXOS Music Library (išsamia muzikos duomenų base, kurioje pateikiami klasikinės, džiaz, pasaulio tautų folkloro, šiuolaikinės populiariosios, roko muzikos įrašai). Kaip ir ankstesniais metais, 2020 m. tarp vartotojų populiariausia ir aktualiausia buvo Infolex duomenų bazė. Iš jos atsisiųsta beveik pustrčio tūkstančio dokumentų, t. y. 1067 daugiau nei 2019 m.

1.2.3. Skaitmeninio aptarnaujamos bendruomenės raštingumo ugdymas.

Bibliotekoje skaitmeninio raštingumo veiklose 2020 m. dalyvavo 2206 gyventojai, iš jų – 900 skaitmeninio raštingumo renginiuose, skaitmeninėse akcijose „Saugesnio interneto savaitė“, „Senjorų dienos internete“, „Skaitmeninė savaitė“, stebėjo tiesiogines skaitmeninių renginių transliacijas; 1306 pateikė skaitmeninio raštingumo užklausas. Vartotojų mokymams skirta 1619 valandų.

Biblioteka dalyvavo projekte „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“. Informacijos skyrius ir teritoriniai struktūriniai padaliniai 2020 m. organizavo skaitmeninio raštingumo mokymus. Juose dalyvavo 475 gyventojai (2019 m. – 587 gyventojai). 116 žmonių (11 grupių) (2019 m. 269 žmonės (26 grupės) mokėsi pagal pradedančiųjų mokymų programą, 358 gyventojai (34 grupės) (2019 m. 318 (29 grupės) – pagal pažengusiųjų mokymų programą. Populiariausios mokymų temos – „Skaitmeninės technologijos TAU: ateik, sužinok, išmok“, „Viešosios paslaugos internetu kiekvienam“, „Būkime saugūs internete“, „Sumaniau apsipirkime ir atsiskaitykime internetu“.

Vartotojai buvo konsultuojami bendravimo (Messenger, Viber programose, el. pašte, socialiniuose tinkluose), paieškos internete, el. valdžios (el. deklaravimas, e. sveikata, el. bankininkystė, el. prekyba ir kt.), švietimo (nuotoliniai mokymai, kalbų mokymosi galimybės internete, el. katalogai, duomenų bazės), kultūros ir laisvalaikio naujienų portalų, sveikatos, darbo paieškos ir kitais klausimais.

1.2.4. Bibliotekininkų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų ugdymas(is), bibliotekininkų savišvieta.

2020 m. visi kultūros ir meno darbuotojai dalyvavo kvalifikacijos tobulinimo renginiuose bibliotekoje ir už įstaigos ribų, mokėsi nuotoliniuose renginiuose ar savišvietos būdu (*plačiau – 4. Žmogiškųjų išteklių valdymas*).

1.2.5. Bibliotekos paslaugų žinomumo didinimas.

Kad bibliotekos teikiamos paslaugos pasiektų kuo daugiau aptarnaujamos bendruomenės narių, labai svarbu didinti bibliotekos paslaugų žinomumą. Informacija apie biblioteką, jos teritorinius struktūrinius padalinius, įstaigos tradicines, elektronines ir inovatyvias paslaugas, partnerius, projektus ir renginius nuolat buvo publikuojama ir reguliariai atnaujinama bibliotekos tinklapyje www.prienubiblioteka.lt, skelbiama socialinių partnerių internetiniuose puslapiuose, rajono laikraščiuose „Gyvenimas“, „Naujasis Gėlupis“, internetiniame laikraštyje „Krašto vitrina“, Lietuvos kultūros ministerijos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos mėnesiniame žurnale „Tarp knygų“, socialinio tinklo Facebook paskyroje. Apie rajono bibliotekas ir jų veiklą publikuota 50 straipsnių, iš jų – 34 bibliotekos darbuotojų (2019 m. – 134 straipsnių, iš jų – 95 straipsniai, parengti bibliotekos darbuotojų). Bibliotekos interneto svetainėje www.prienubiblioteka.lt 2020 m. buvo paskelbta 200 informacinių pranešimų, socialinio tinklo Facebook įstaigos paskyroje pateikta 420 įrašų, kurie pasiekė 171 843 žmonių auditoriją (2019 m. – 160 000). Bibliotekos paskyra socialiniame tinkle Facebook turėjo 1435 (2019 m. – 1258) sekėjus, sulaukė 19 307 peržiūrų, beveik 5122 teigiamų vertinimų (2019 m. – 1300). Vaikų literatūros skyrius, Balbieriškio, Jiestrakio, Stakliškių, Užuguosčio ir Vyšniūnų bibliotekos informaciją apie

renginius, veiklą skelbė ir savo socialinio tinklo Facebook paskyroje.

Biblioteka apie vykdomas veiklas rengė lankstinukus, plakatus, kvietimus, informavo lankytojus elektroniniu paštu, kvietė individualiai.

2. Įstaigos lėšos ir išlaidos.

2.1. Lėšos

Gautos lėšos, Eur						
Iš viso	Iš jų					
	B iudžeto (steigėjo) lėšos	V alstybės lėšos	Už mokamas paslaugas		Pr ogramų, projektų lėšos	Fizinių, juridinių asmenų parama
			P atalpų nuoma	K itos mokamos paslaugos		
67 7 272	6 05 740	4 5 021	0	1 92	18 700	7 619

2.2. Išlaidos, Eur

Iš viso	Darbo užmokesčiui	Turtui įsigyti ir finansiniams įsipareigojimams vykdyti
677 272	510 700	166 572

3. Papildomų finansinių išteklių pritraukimas.

Biblioteka 2020 m. sėkmingai dalyvavo projektinėje veikloje. Lietuvos kultūros taryba projektams „Išmanusis kelias „200 km prieniškių pėdomis“ (II) ir „Atgaiva sielai“ skyrė 18700 eurų, Prienų rajono savivaldybė – 4200 eurų. Partneriai prie projektų įgyvendinimo prisidėjo žmogiškaisiais ištekliais, viešinimo paslaugomis, jų indėlis natūra – 2450 eurų. Parama knygomis – 5264 eurai, gyventojų parama (2 proc. gyventojų pajamų mokestis) – 445 eurai. Taip pat gyventojai paaukojo 1910 eurų meninio akcento, skirto poeto Justino Marcinkevičiaus atminimui įamžinti, ir prieigų prie jo įrengimo darbams.

Tęstinis projektas „Išmanusis kelias „200 km prieniškių pėdomis“ (II), pagrįstas šiuolaikinių technologijų sprendimais, užtikrina prieigą prie kokybiškos, aktualios, kultūrinę, istorinę, išliekamąją vertę turinčios informacijos apie Prienų kraštą, skatino vietinę ir tarptautinę bendruomenę domėtis Prienų kraštu bei saugoti ir skleisti jo istorinę atmintį. Virtualus gidas – tai interaktyvi, naujoviška mokymosi ir kultūros pažinimo priemonė, skirta įvairaus amžiaus ir įvairių socialinių sluoksnių Lietuvos ir užsienio šalių gyventojams, besidomintiems Lietuva ir Prienų kraštu, fizinę (judėjimo) negalią turintiems asmenims, kitiems asmenims, kuriems aktualiai perteikiama žodinė ir vaizdinė informacija.

Projektu „Atgaiva sielai“ buvo siekiama didinti kultūros prieinamumą Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuose gydomiems bei globos namuose gyvenantiems senyvo amžiaus, vienišiams, neįgaliesiems, socialinę atskirtį patiriantiems žmonėms. Įgyvendinant projektą, keturiuose Prienų rajono slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuose ir trejuose Prienų ir Kaišiadorių rajonų senelių globos namuose pristatytos 8 literatūrinės-muzikinės programos, kurias stebėjo per 530 žiūrovų. VšĮ Prienų ligoninė, Jiezno, Balbieriškio ir Veiverių PSPC Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuose bei Šilavoto, Balbieriškio ir Rumšiškių (Kaišiadorių r.) senelių globos namuose vyko susitikimai su aktorais Dalia Rasa Jankauskaite, Petru Venclovu, Olita Dautartaite, Virgiu Bortkevičiumi, Pijumi Ganusausku, muzikantais Vytautu Labučiu, Gyčiu Ambrazevičiumi ir grupe

(Gyčiu Ambrazevičiumi, Haroldu Liumparu, Tomu Uovu, Martynu Nugaru), poetu Vytautu V. Landsbergiu, Jiezno kultūros ir laisvalaikio centro kapela „Jieznėlė“. 17 kultūrinių renginių dalyvavo 53 slaugos ir palaikomojo gydymo skyrių pacientai, 83 senelių globos namų gyventojai, 52 gydymo ir socialinių paslaugų įstaigų darbuotojai ir personalas. Projekto įgyvendinimo metu pastebėta, kad sutelktos sveikatos priežiūros, socialinės paslaugos ir kultūra teigiamai paveikė jo dalyvius: sumažėjo slaugos ir globos paslaugomis besinaudojančių žmonių psichologinis diskomfortas, vienišumas, praturtėjo šių žmonių laisvalaikis, sumažėjo kultūrinė, socialinė atskirtis, tapo lėtesni kultūrinių kompetencijų, komunikavimo, socialinių įgūdžių nykimo procesai. Klausytojai akcentavo pakilusią savo savivertę, norą įsijungti į savo socio kultūrinės veiklas. Sudėtinga šalies epidemiologinė situacija dėl COVID–19 plitimo riboja renginių dalyvių skaičių, šiek tiek apsunkino atlikėjų, juos priimančių įstaigų galimybes įgyvendinti numatytas veiklas, bet didesnių, neįveikiamų problemų nebuvo.

Biblioteka 2020 m. kaip partnerė dalyvavo projektuose „Visuomenės poreikius atitinkančios virtualios kultūrinės erdvės vystymas“, „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“ (vykdytojas – Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2018–2021 m.), „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ (vykdytojai – Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos, asociacija „Langas į ateitį“, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, 2018–2021 m.). Gavo Aklųjų ir silpnaregių paketo techninę įrangą, organizavo skaitmeninio raštingumo mokymus gyventojams, prisidėjo prie Kauno regiono bibliotekose saugomo kultūros paveldo skaitmeninimo (*plačiau – 1.2.3. Skaitmeninio aptarnaujamos bendruomenės raštingumo ugdymas*).

4. Žmogiškųjų išteklių valdymas.

	Darbuotojų skaičius	Iš viso	Darbuotojų išsilavinimas (skaičius)			
			Aukštasis universitetinis	Aukštasis neuniversitetinis	Aukštesnysis arba specialusis vidurinis	Kitas
Kultūros ir meno darbuotojai	9	34	21	3	16	
Kiti darbuotojai		86	1	0	1	
Iš viso:	7	48	22	3	17	

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešojoje bibliotekoje dirbo 42 profesionalūs bibliotekininkai: 16 iš jų turi bibliotekininkystės arba informacijos mokslų išsilavinimą, 26 – įgiję profesijos įgūdžius ilgą laiką dirbdami bibliotekoje. 38 proc. kultūros ir meno darbuotojų yra įgiję aukštesnįjį arba specialųjį vidurinį, 12 proc. – aukštąjį neuniversitetinį, 50 proc. – aukštąjį universitetinį išsilavinimą.

Siekiant užtikrinti bibliotekos veiklos plėtrą ir tęstinumą, teikiamų paslaugų kokybę, vartotojų aptarnavimo operatyvumą, 2020 m. didelis dėmesys buvo skiriamas rajono bibliotekininkų, bibliografų ir informacijos specialistų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimui, bibliotekininkų kūrybingumo, savarankiškumo, atsakomybės už savo darbą ugdymui. Įstaigos kultūros ir meno darbuotojai aktyviai dalyvavo rajoniniuose, respublikiniuose ir tarptautiniuose mokymuose, seminaruose, konferencijose, diskusijose, susitikimuose, apskrito stalo

diskusijose. Jie kėlė kvalifikaciją Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos mokymuose „Edukacijos programos vaikų lėlių teatrui“, „Kaip sudominti paauglį knyga?“, „Psichologiniai paauglystės amžiaus ypatumai“, „Lietuvių paauglių literatūros dešimtmetis: šaltiniai, tendencijos reikšmingiausi kūriniai“, „Vaikų ir paauglių literatūra: tarp stabilumo ir kismo“, „Savarankiško mokymosi medžiaga, skirta dirbantiems arba norintiems dirbti su suaugusiaisiais ir organizuoti edukacines veiklas“, „Turinio skaitmeninimas ir metaduomenų kūrimas“, „Nuotolinių mokymų platformos „Moodle“ galimybės“, „Duomenų bazių panaudos statistikos, administravimo, viešinimo klausimai“, „Searching with wildcards on Ebscohost“ („Paieška naudojant pakaitos simbolius „Ebscohost“), „Overview of Ebscohost platform search options for new users“ („Ebscohost“ platformos paieškos galimybių apžvalga naujiems vartotojams“), „Patarimai vedant nuotolinius mokymus“, „Metodinės rekomendacijos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2020 m. birželio 16 d. įsakymui Nr. IV-767 „Naudojimosi bibliotekos elektroniniais ištekliais ir paslaugomis tvarkos aprašas“. Nuotoliniuose mokymuose „Aklujų ir silpnaregių paketo JAWS programinės įrangos pristatymas“, „Vieša prieiga bibliotekose – aklujų ir silpnaregių paketas“, „Ekranų skaitymo programinė įranga neregiam „JAWS“, „Elvis sistema, knygos atspausdinimas ir įrišimas“ tobulino profesines kompetencijas teikti paslaugas specialiųjų poreikių turintiems bendruomenės nariams, naudojant bibliotekoje naujai gautą programinę ir kompiuterinę įrangą akliems ir silpnaregiams.

Bibliotekos darbuotojai kultūrinės bei dalykinės kompetencijas 2020 m. tobulino Lietuvos bibliotekininkų draugijos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos ir Kultūros paveldo departamento, Kauno apskrities regioninės kultūros tarybos nuotolinėse tarptautinėse ir regioninėse konferencijose „Kaip pasikeitė per 20 metų“, „Kultūros kelių vaidmuo regionų vystymui vystytojų akimis“, „Lietuvos kultūros tarybos 2021 m. finansavimo akcentai ir Kauno apskrities kultūros finansavimo aktualijos“.

Rajono bibliotekininkai, siekdami išvengti perdegimo sindromo ir didinti atsparumą stresui, stiprino savo psichikos sveikatą, ugdėsi stresinių situacijų ir emocijų valdymo gebėjimus Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 40 val. trukmės mokymuose „Psichikos sveikatos kompetencijų stiprinimas“. Jie taip pat aktyviai dalyvavo Kauno apskrities ir Birštono viešųjų bibliotekų projektų „Biblioteka visiems“, „Draugiška aplinkai biblioteka“ ir „Kūrybiškas laisvalaikis visai šeimai“ mokomuosiuose renginiuose (paskaitose apie paslaugų prieinamumo didinimą įvairių negalią turintiems žmonėms, bibliotekų veiklą ekologijos, aplinkosaugos srityse, vaikų kūrybiškumo ugdymą, parodos „Autoportretas“ pristatyme, socialinės istorijos kūrime).

Padalinių darbuotojai Viešojoje bibliotekoje buvo konsultuojami įvairiais bibliotekos darbo organizavimo klausimais: vartotojų, apsilankymų bei dokumentų išduoties apskaitos, elektroninio dienoraščio pildymo, parodų rengimo, bibliografinio informacinio darbo organizavimo bei apskaitos, fondų tvarkymo bei LIBIS diegimo klausimais.

5. Įstaigos veiklos rodikliai

Įstaiga	Aptarnavimas, fondai, leidiniai										Renginiai		Gyventojų mokymai konsultacijos					
	Fondo dydis		Prekių gavimas	Periodinių leidinių skaičius	Išduotis	Vartotojų skaičius	Apsilankymų (lankytojų) skaičius	Darbo vietų skaičius	Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius	Interneto seansų skaičius	Virtualių apsilankymų skaičius	Informacinių užklausų skaičius	Bendras renginių skaičius	Iš jų parodos	Dalyvavusiųjų renginiuose skaičius	Pateikusiųjų skaitmenines užklausas skaičius	Gyventojų, dalyvavusių skaitmeninio raštingumo mokymuose, skaičius	Gyventojų, dalyvavusių kituose mokymuose renginiuose, skaičius
Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka	169573	43097	1849	32	34326	3920	21214	45	38	13143	4279	3697	216	65	2079	630	475	736
Jiezo miesto biblioteka	13155	11091	1248	9	8680	307	3622	10	6			1561	21	5	254	301	0	25
Kaimo bibliotekos	143	115385	10058	102	77490	3561	33652	185	106	2127	0*	4391	455	182	7101	375	425	896
Iš viso	120496																	
	7788																	
	58488																	
	240																	
	150																	
	15339																	
	4279																	
	9649																	
	692																	
	252																	
	9434																	
	1306																	
	900																	
	1657																	

5.4. Lentelė

*neapskaitomi

2020 m. organizuoti 29 virtualūs renginiai, iš jų – 17 virtualių parodų. Virtualių apsilankymų (dalyvių) skaičius – 3014, pasiekta auditorija – 10491.

6. Svarbiausi pasiekimai, pokyčiai *(trumpas aprašymas)*

Biblioteka 2020 m. glaudžiai bendradarbiavo su socialiniais partneriais: Prienų rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto, Kultūros, turizmo ir jaunimo skyriais, VšĮ Prienų ligonine, Prienų švietimo pagalbos tarnyba, Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru, Prienų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centru, Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno klientų aptarnavimo departamento Prienų skyriumi (toliau – Užimtumo tarnyba), Jiezno PSPC Slaugos skyriumi, Jiezno ir Išlaužo vaikų dienos centrais, seniūnijose veikiančiomis vietos bendruomenėmis, rajono kultūros ir švietimo įstaigomis, seniūnijomis, jų socialiniais darbuotojais, žiniasklaidos – laikraščių „Gyvenimas“, „Naujasis Gėlupis“, „Krašto vitrina“, vietinės kabelinės televizijos „Eteris“ – atstovais. Itin sėkmingai buvo plėtojami prieš daugelį metų užsimezgę partnerystės ryšiai su VšĮ Rašytojų klubu, Lietuvos rašytojų sąjunga, leidyklomis „Alma littera“, „Terra publica“, „Tyto alba“, „Briedis“, „Baltos lankos“, „Nieko rimto“.

Biblioteka 2020 m. inicijavo ir pasirašė daugiašalę bendradarbiavimo sutartį su projekto „Atgaiva sielai“ partneriais: VšĮ Prienų ligoninė, VšĮ Jiezno pirminės sveikatos priežiūros centras, VšĮ Balbieriškio pirminės sveikatos priežiūros centras, VšĮ Veiverių pirminės sveikatos priežiūros centras, VšĮ „Šilavoto globos namai“, VšĮ „Gintkosta“, VšĮ Rumšiškių senelių globos namai „Auksinis amžius“, Jiezno kultūros ir laisvalaikio centru. Sutarties šalys įsipareigojo bendromis jėgomis plėtoti Prienų ir Kaišiadorių rajonų sociokultūrinį, kultūrinį ir kūrybinį potencialą, bendrai veiklai sutelkiant intelektualinius ir materialinius išteklius, didinti sociokultūrinių ir kultūrinių paslaugų prieinamumą, regiono gyventojų įsitraukimą į kūrybišką laisvalaikio leidimą, mažinti socialinę ir kultūrinę atskirtį, realizuojant kultūrinės iniciatyvas, inicijuojant ir įgyvendinant sociokultūrinius, kultūrinius, vaikų ir suaugusiųjų neformalaus švietimo, laisvalaikio leidimo, bendruomenei skirtus, profesionaliojo ir mėgėjų meno sklaidos, tarpinstitucinio ir tarptautinio bendradarbiavimo projektus.

Biblioteka kartu su Užimtumo tarnyba, Prienų rajono savivaldybės seniūnijomis, vietos bendruomenėmis aktyviai dalyvavo bendrose projekto „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ veiklose, todėl 2020 m. itin sustiprėjo bendradarbiavimo ryšiai su šiomis institucijomis. Užimtumo tarnybos specialistai ieškančius darbo gyventojus kvietė mokytis, atnaujinti arba pagilinti savo informacinių technologijų žinias bibliotekose, registravo juos į pradedančiųjų ir pažengusiųjų lygio mokymų programas. Seniūnijų darbuotojai bei vietos bendruomenių atstovai taip pat skleidė informaciją apie vykstančius mokymus bibliotekose ir tuo pačiu ragino gyventojus tobulinti savo skaitmeninio raštingumo gebėjimus. Pastovus bendravimas ir bendradarbiavimas, draugiška tarpusavio pagalba ženkliai padidino įsitraukusių į mokymus gyventojų skaičių. 2020 m. buvo apmokyti ir konsultuoti 3863 rajono gyventojai.

Reikšmingas ir abiem pusėms svarbus yra bibliotekų ir seniūnijų bei vietos bendruomenių bendradarbiavimas. Su vietos bendruomenėmis darniai bendradarbiavo Vyšniūnų, Strielčių, Išlaužo, Sūkurių, Balbieriškio, Tartupio, Kunigiškių ir kitos rajono bibliotekos. Daugelis teritorinių struktūrinių padalinių darbuotojų – aktyvios vietos bendruomenių narės. Nuo 2018 m. Kašonių biblioteka kartu su Kašonių bendruomene dalyvavo Prienų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro projekte „Stipri šeima Prienų krašte“. 2019 m. respublikiniame Europos socialinio fondo agentūros konkurse „Žingsniai 2019“ Kašonių bibliotekos veiklos buvo įvertintos puikiai, o bibliotekininkės Danutės Bajorienės sėkmės istorija, kaip viena iš dešimties geriausiųjų, tapo konkurso nugalėtoja. Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacija 2020 m. Kašonių bibliotekai skyrė **Bendruomeniškiausios bibliotekos** nominaciją už įvairiapusišką veiklą ir iniciatyvas telkiant miestelio/kaimo bendruomenę, bendradarbiavimą su kitomis joje veikiančiomis

institucijomis ir organizacijomis. 2020 m. sausio 24 d. laikraščio „Gyvenimas“ šventėje UAB „Prienų kompiuteriai“ vadovas Darius Kulieša įteikė nominaciją **už jaunimo iniciatyvų skatinimą panaudojant informacines technologijas** Informacijos skyriaus specialistui Andriui Aukštakalniui. Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos prezidentė Danguolė Abazoriuvienė ir UAB „Asseco Lietuva“ generalinis direktorius Albertas Šermokas įteikė padėkas bibliotekos bendruomenei už dalyvavimą konkursuose „2020 metų viešųjų bibliotekų ir jų padalinių (filialų) Metų nominacijos skyrimas“, „Metų prizas „Biblioteka – skaitmeninio raštingumo mokymų lyderė“. Asociacijos „Lingas į ateitį“ direktorė Dalia Križanauskienė – už indėlį stiprinant savo krašto gyventojų skaitmeninius gebėjimus, projekto „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ vykdytojai – už bendradarbiavimą organizuojant Saugesnio interneto savaitės veiklas ir taip prisidedant prie geresnio interneto kūrimo.

Atnaujintoje ir mobiliams įrenginiams pritaikytoje Bibliotekos svetainėje buvo kaupiami elektroniniai, informaciniai, kraštotyriniai ištekliai, jais pildoma virtuali galerija „Prienų kraštas“. Gyventojai noriai naudojosi interaktyvia, šiuolaikinių technologijų sprendimais pagrįsta virtualių ekskursijų paslauga, užtikrinančia neribotą prieigą prie informacijos, supažindinančios su Prienų rajono svarbiausiais istorijos faktais ir įvykiais, unikaliausiais objektais, lankytinomis vietomis. Šios paslaugos vartotojai teigiamai vertino įstaigos darbuotojų atliktą darbą, džiaugėsi virtualios ekskursijos „Išmanusis kelias „200 km. prieniškių pėdomis“ suteikiamomis galimybėmis.

Visi bibliotekos skyriai ir padaliniai dalyvavo projektuose „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“, aktyviai įsitraukė į „minkštąsias“ veiklas. 13 teritorinių struktūrinių padalinių, Informacijos ir Vaikų literatūros skyriuose atnaujinta kompiuterinė ir programinė įranga, biblioteką pasiekė 3D spausdintuvai, Lego konstruktoriai, asmens tapatybių kortelių skaitytuvai, mikrokompiuterių ir programavimo rinkinys, BRUNO skaitymo įrenginys, Brailio rašto spausdintuvai. Iki 2021 m. pabaigos planuojama atnaujinti kompiuterinę ir programinę įrangą visuose 25 viešos interneto prieigos taškuose.

Aktyvi ir sėkminga projektinė veikla, glaudus ir pastovus bendradarbiavimas su socialiniais partneriais, efektyvus ir atsakingas veiklų viešinimas formavo teigiamą bibliotekos įvaizdį bendruomenėje, užtikrino įstaigos modernumą ir universalumą, garantavo paslaugų įvairovę ir kokybišką įvairaus amžiaus grupių vartotojų aptarnavimą.

7. Problemos, galimi problemų sprendimo būdai. Numatomi veiklos tobulinimo planai ir uždaviniai kitais metais

Bibliotekos veiklos rodiklius tiesiogiai įtakoja bendra demografinė situacija rajone – mažėjantis gimstamumas, mažėjantis gyventojų ir mokinių skaičius, didėjanti krašto gyventojų migracija. Mažėjant gyventojų skaičiui, mažėjo ir kai kurie bibliotekos veiklos rodikliai. Bibliotekos paslaugų kokybę ir veiklos rodiklius 2020 m. taip pat įtakojo ir koronaviruso (COVID-19) plitimas, nepalanki epideminė COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) situacija Lietuvos Respublikoje, Prienų rajono savivaldybės teritorijoje, du karantino režimai (2020 m. kovo 16 d. – 2020 m. birželio 16 d., 2020 m. lapkričio 7 d. – 2021 m. sausio 31 d.). Paslaugos buvo teikiamos užtikrinant valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimu nustatytas asmenų srautų valdymo, saugaus atstumo laikymosi ir kitas būtinas visuomenės sveikatos saugos, higienos, asmenų aprūpinimo būtinosiomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis sąlygas. Visos šios aplinkybės gali būti laikomos force majeure (nenugalima jėga), tiesiogiai prisidėjusia prie vartotojų, lankytojų, užklausų, renginių skaičiaus, išduoties ir kitų rodiklių sumažėjimo.

2020 m., visam pasauliui kovojant su vienu bendru priešu – koronavirusu arba COVID-19, biblioteka, kaip visos kitos verslo bei valstybinės organizacijos, susidūrė su nemažais iššūkiais: privalėjo nuotoliniu būdu suteikti prieigą prie savo kolekcijų ir paslaugų, esamos, tikslios ir nemokamos informacijos padidėjusio netikrumo, panikos, ksenofobijos ir dezinformacijos laikais,

aptarnauti vartotojus teikiant nuotolines paslaugas ir organizuojant virtualius renginius, apsaugoti darbuotojų sveikatą užtikrinant lanksčią darbo politiką, higieną bei sanitariją įstaigos erdvėse.

Paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją visoje šalyje dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės ir įvedus karantino režimą Lietuvos Respublikos teritorijoje, bibliotekos veikla buvo stipriai apribota: draudžiamas fizinis lankytojų aptarnavimas, draudžiami visi renginiai ir susibūrimai. Sumažėjus kai kurių paslaugų poreikiui, darbuotojai aktyviai ėmėsi kitų vaidmenų: padėjo vartotojams atrasti naujus ar primirštus elektroninių išteklių lobynus

(www.ibiblioteka.lt, www.epaveldas.lt, www.ekinas.lt, www.limis.lt, www.vyturys.lt, www.sinemateka.lt, www.lrt.lt/mediateka, www.grazitumano.lt ir kt.), skatino gyventojus domėtis savo krašto istorija https://www.prienubiblioteka.lt/prienu_krastas/ ar savarankiškai išmokti naujų dalykų (<https://www.prisijungusi.lt/savarankiskas-mokymasis/>), organizavo virtualius mokymus ir parodas.

Remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro-valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimu, karantino metu – nuo balandžio 27 d. iki gegužės 20 d. ir nuo lapkričio 7 iki gruodžio 31 d. – biblioteka teikė tik knygų išdavimo ir grąžinimo paslaugas. Švelninant karantino sąlygas (nuo gegužės 21 d.), atnaujintos bibliotekos darbo sąlygos – leista naudotis kompiuterių, interneto ir kitų skaityklų paslaugomis. Vis dėlto, iki vasaros pradžios biblioteka negalėjo teikti periodinių leidinių skaityklų, atvirųjų fondų paslaugų. Siekiant užkirsti kelią koronaviruso infekcijos plitimui, perduodant daiktus, knygas ar dokumentus, buvo vengiama tiesioginio kontakto – jie buvo paliekami ant stalo ar lentynose. Visą laiką knygos buvo karantinuojamos 72 val., kiti paviršiai (durų rankenos, klaviatūros, pelės, žaislai, VR ausinės, kompaktiniai diskai ir DVD diskai) nuolat valomi, taip pat teko pasirūpinti, kad lankytojai turėtų sąlygas tinkamai rankų higienai ir dezinfekcijai, prie įėjimo į lankomą objektą būtų pateikta informacija apie asmens higienos laikymosi būtinybę, taip pat užtikrinta „socialinė distancija“ – išlaikytas saugus atstumas tarp asmenų, kad būtų sumažinta viruso perdavimo tarp žmonių rizika. Net ir pandemijos metu biblioteka organizavo renginius įvairaus amžiaus skaitytojų grupėms, individualius ir grupių gyventojų skaitmeninio raštingumo mokymus, tačiau vis dar trūksta lėšų renginių organizavimui, dokumentų įsigijimui, darbuotojų kompiuterinės įrangos atnaujinimui ir patalpų remontams.

2021 m. biblioteka sieks, kad modernios, prieinamos ir kokybiškos bibliotekos paslaugos tenkintų vartotojų kultūrinius, švietimo, pažintinius, komunikavimo poreikius; didėtų įvairaus amžiaus ir visų socialinių grupių gyventojų įtrauktis į kultūrą. Siekdama šių tikslų, biblioteka plėtos inovatyviomis informacinėmis ryšio technologijomis pagrįstas paslaugas visuose skyriuose ir padaliniuose; vykdys edukacines veiklas įvairaus amžiaus bibliotekos paslaugų vartotojų grupėms, sudarys sąlygas bibliotekininkams ugdyti(s) bendrąsias ir dalykines kompetencijas, skatins bibliotekininkų savišvietą, dalijimąsi sėkmės istorijomis; kurs bibliotekoje darbui, saviraiškai ir bendravimui malonią aplinką; didins bibliotekos paslaugų žinomumą; dalyvaus Lietuvos kultūros tarybos ir kitų institucijų skelbiamuose projektų konkursuose įvairių programų finansavimui gauti.